

lidmaatschap der remonstrantsch-gereformeerde gemeente aanvaard. Laten wij weder hemzelf aan het woord:

(12 Juli 1827 aan W. H. S.): „Waarde vriend Suringar, Eindelijk is, Goddank, de stap gezet, die ik aan mijn eigen rust en het heil mijner kinderen verschuldigd was. Ik heb het catholicisme vaarwel gezegd en mij met alle de mijnen in den schoot van het Protestantisme begeven. Wat het nemen van dit besluit en de volvoering er van mij gekost heeft, kan ik onder geen woorden brengen. Menschenvrees is een zeer knellende vrees, en die haar als een kleinigheid schat, heeft haar nimmer moeten trotseren. Ik heb dan ook, als met geweld, het geluk mijner kinderen voor mijnen geest moeten houden, om niet te wankelen en terug te keeren.

In mijn gezin zelf heeft deze belangrijke stap geen den minsten hinder ontmoet. Mijne vrouw en mijne oudste kinderen, die ook meermalen bij v. d. Hoeven ¹⁾ ter kerk gingen, hadden daarenboven reeds sedert lang een protestantschen geest uit mijne gesprekken ingezogen; ik had echter niet durven denken, dat mijne vrouw nog meer moed dan ikzelf zou hebben gehad, om alle zwarigheden het hoofd te bieden, en dat ik bij haar aanmoediging in plaats van terughouding zou hebben ontmoet.

Een mijner grootste zorgen was de verkoeling van de hartelijke liefde, die tusschen mijne oudste zuster ²⁾ en ons — tusschen hare kinderen en de onzen, onafgebroken, bestaan had. Ik huiverde om haar mijn besluit mede te deelen. Maar de wijze waarop ik het deed, gelukte mij zoodanig boven verwachting, dat zij, hoewel een gemoedelijke Roomsche vrouw, ons met hartelijkheid om den hals viel en ons verzekerde, dat het opvolgen mijner overtuiging geen verkoeling in onze onderlinge liefde zou te weeg brengen. Dat was een steen van het hart gewenteld. Ik wacht het alzoo van mijne Amsterdamsche betrekkingen niet.

Tot het protestantisme overgaande, heb ik de Remon-

1) Dr. Abraham des Amorie van der Hoeven, van 1820 tot 1829 predikant bij de remonstr. gem. te Rotterdam. 2) Magdalena Louisa Tollens, geboren 30 Dec. 1778, trouwde 26 Febr. 1797 met Jacobus Antonius Pozzoli. Zie Rott. Jaarboekje van 1888, blz. 126. De jeugd van Hendrik Tollens door P. Haverkorn van Rijsewijk.